

THÔNG TIN THUỐC

(MỘT SỐ THUỐC CÓ DẠNG BÀO CHẾ ĐẶC BIỆT)

Thuốc có thể được bào chế ở dạng đặc biệt với mục đích kiểm soát sự giải phóng hoạt chất, bảo vệ hoặc che dấu mùi vị. Việc nhai, nghiền, bẻ nhỏ hoặc mở nang thuốc lấy bột thuốc bên trong sẽ phá vỡ cấu trúc giải phóng thuốc, làm thay đổi dược động học của thuốc (sự hấp thu, phân bố, chuyển hóa, thải trừ). Điều này có thể gây mất hoặc giảm hiệu quả điều trị hoặc gây ra độc tính cho người bệnh. Vì vậy, một số dạng thuốc sau có yêu cầu không được nhai, nghiền hoặc bẻ nhỏ khi sử dụng.

1. Thuốc có dạng bào chế giải phóng dược chất kéo dài:

Là dạng thuốc có bao một lớp màng mỏng đặc biệt hoặc có khung trơ (matrix) chứa thuốc giúp phóng thích dược chất từ từ trong suốt thời gian di chuyển trong ống tiêu hóa để cho tác dụng kéo dài. Thuốc phóng thích dược chất suốt 12 giờ hoặc 24 giờ. Một số ký hiệu nhận biết thuốc có dạng bào chế dược chất kéo dài được liệt kê trong Bảng 1.

Ký hiệu	Tiếng Anh	Tiếng Việt
LA	Long Acting	Tác dụng kéo dài
CR	Controlled Release	Phóng thích có kiểm soát
CD	Controlled Delivery	Phóng thích có kiểm soát
SR	Sustained Release	Phóng thích chậm
XL/XR	Extended Release	Phóng thích kéo dài
SA	Sustained Action	Tác dụng kéo dài
DA	Delayed Action	Tác dụng kéo dài
MR	Modified Release	Tác dụng kéo dài
ER	Extended Release	Tác dụng kéo dài
PA	Prolonged Action	Tác dụng kéo dài
Retard	Retard	Chậm

Bảng 1. Ký hiệu nhận biết thuốc có dạng bào chế giải phóng dược chất kéo dài

Ưu điểm của dạng thuốc có dạng bào chế giải phóng dược chất kéo dài là giúp giảm số lần dùng thuốc trong ngày, làm tăng mức độ tuân thủ của bệnh nhân và ít gây ngộ độc cấp dù dùng liều cao hơn. Tuy nhiên, nhược điểm của dạng thuốc này là không hiệu quả trong trường hợp cấp cứu và phải tuân thủ đúng cách dùng do dạng thuốc này chứa hàm lượng cao hơn dạng thông thường.

2. Thuốc bao tan trong ruột

Là dạng bào chế giúp thuốc đi qua dạ dày còn nguyên vẹn, chỉ tan ở phần đầu ruột non và phóng thích dược chất ở ruột. Mục đích của thuốc bao tan trong ruột là ngăn ngừa dược chất bị phá hủy bởi acid dịch vị hoặc ngăn ngừa dược chất phóng thích ở dạ dày, gây hại cho niêm mạc dạ dày.

3. Thuốc ngậm dưới lưỡi

Những thuốc đặt dưới lưỡi và ngậm cho tan dần cần đặc biệt lưu ý tuyệt đối không được bẻ đôi, bẻ nhỏ viên thuốc. Việc bẻ, nghiền hay nhai sẽ phá vỡ cấu trúc nguyên vẹn của thuốc, làm hỏng dạng thuốc. Để bảo quản các thuốc này tốt nhất nên để thuốc trong bao bì của chính nó.

4. Thuốc viên sủi

Đây là dạng thuốc cần được hòa tan hoàn toàn trong nước trước khi đưa vào cơ thể. Việc bẻ nhỏ viên sủi hoặc bỏ nguyên viên vào miệng uống sẽ rất hại cho đường tiêu hóa và khi không đủ nước để hòa tan, thuốc không thể phát huy hết tác dụng.

5. Thuốc chứa dược chất có nguy cơ gây hại cao cho người tiếp xúc

Là thuốc điều trị ung thư, thuốc gây độc tế bào, thuốc ức chế miễn dịch. Việc nhai, nghiền hoặc bẻ nhỏ các thuốc này có thể không ảnh hưởng đến dược động học của thuốc nhưng sẽ tạo ra các hạt phân tử có khả năng gây hại cho người thao tác do hít phải các phân tử này.

6. Thuốc có mùi, vị khó chịu

Các dược chất có mùi, vị khó chịu hay thường được bao bảo vệ để dễ uống hơn. Việc nhai, nghiền hoặc bẻ nhỏ thuốc sẽ làm giải phóng mùi vị này, gây khó uống hơn.

Vậy kính đề nghị thầy thuốc trong quá trình chỉ định và sử dụng thuốc thường xuyên phối hợp và thông tin trực tiếp với khoa Dược để đảm bảo sử dụng thuốc an toàn, hiệu quả, hợp lý và tiết kiệm./.

Bạc Liêu, ngày 12 tháng 12 năm 2023

DUYỆT LÃNH ĐẠO

KHOA DƯỢC-TTB-VTVT

NGƯỜI THÔNG TIN

Ngô Thị Kim Phượng

Nguyễn Thị Mỹ Phượng

Trịnh Thị Hồng Ngọc